

Advies van de commissie Vierjarige subsidies over de aanvraag van Passionate Bulkboek voor een literaire educatie-subsidie in de periode 2021-2024

Passionate Bulkboek ontving in de periode 2017-2020 jaarlijks € 210.000 (excl. indexering) van het Nederlands Letterenfonds; daarnaast ontving de organisatie projectbijdragen voor het vmbo-project Er was Eens. Van de Gemeente Rotterdam ontving Passionate Bulkboek € 211.500.

Voor de periode 2021-2024 heeft de Rotterdamse Kunstraad een bedrag van € 211.500 geadviseerd (gevraagd 350.000 euro).

Gevraagd bedrag

Passionate Bulkboek vraagt een subsidie van € 270.000 voor de educatieve activiteiten en een publieksfestival.

Beoordeling

Literair-educatieve visie, missie en profiel

Passionate Bulkboek (PB) profileert zich als *de* landelijke leesspecialist voor het onderwijs en heeft de ambitie *het* leesbevorderingssteunpunt te zijn voor leraren in het PO, VO, mbo en Pabo.

PB zet de komende periode de programma's voort die het al jaren presenteert : Er was Eens, De Dag van de Literatuur en De Dag van het Literatuuronderwijs, de Inktaap, de Jonge Jury, Write Now!, Pabo leest! en het Geen Daden maar Woordenfestival.

Passionate Bulkboek is een uitermate professionele organisatie die werkt vanuit een concreet en helder geformuleerde visie en goed uitvoerbare acties met duidelijke resultaten. De kern en het DNA van deze organisatie zijn duidelijk en overtuigend en zijn overal in het programma terug te vinden.

In het beleid ligt de focus op lezen, leesbevordering en het tegengaan van ontlezing. Met de lesmethoden wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de belevingswereld van jongeren. De focus op het geschreven woord als literaire vorm en het lezen als literaire handeling bestaat in de praktijk naast een bredere opvatting van wat literatuur, literaire ervaring en het literaire klimaat zijn, inclusief mondelinge en visuele literaire vormen. Die toevoegingen zijn vanuit het perspectief van de literaire handelingen van jongeren op dit moment evident.

De commissie is van mening dat PB een degelijke organisatie is, die zich blijft ontwikkelen en niet op veilig speelt. PB bouwt voort op de verworven kennis en ervaring. PB zou zijn eigen educatieve visie nog wat sterker kunnen onderbouwen.

Positief vindt de commissie dat het doel van de activiteiten voorop staat en direct wordt vertaald in concrete activiteiten voor het onderwijs, ter ondersteuning van het onderwijzend personeel.

Literair-educatieve kwaliteit en omvang van de activiteiten

PB bevindt zich daar waar het moet zijn: in alle niveaus van het voortgezet onderwijs. Er is frequent contact met de Pabo's, mbo's, en met mediathecarissen. De focus van alle programma's ligt op het narratieve, het verhalende. Er is geen specifiek poëzieprogramma, een genre dat al door andere educatieve spelers in het veld wordt aangeboden. Via creatief schrijven wordt het lezen bevorderd; dat blijkt effectief.

De resultaten bekijken. Passionate Bulkboek heeft de interne kwaliteitszorg goed geborgd, door middel van reviews en enquêtes onder docenten. Deze structurele evaluatie draagt bij aan de kwaliteit van de activiteiten van PB. De resultaten worden ook door PB gemeten via evaluaties; aan de scholen wordt gevraagd om verbeterpunten aan te dragen.

PB groeit gestaag. Dat is slechts mogelijk als het aanbod van hoge kwaliteit is en in het onderwijs resultaten oplevert. Het programma is gericht op plezier in het beleven van literatuur en PB zoekt daarbij voortdurend aansluiting bij de doelgroep.

De rol die PB inneemt is een faciliterende: het ondersteunen van onderwijzers en anderen in het onderwijsveld. Dat vindt de commissie erg belangrijk; er is geen andere partij in het veld die hier structureel aandacht aan besteedt. PB beijvert zich ook sterk voor structurele verankering van de activiteiten in het onderwijscurriculum en volgt de actuele ontwikkelingen op de voet.

Online zijn alle lessen terug te vinden, inclusief instructies. PB is bezig om een groot aantal online modules aan te bieden. De organisatie speelt daarmee op een positieve manier in op de beperkingen van de coronacrisis en kan zo de educatieve en ondersteunende rol blijven vervullen.

De commissie is positief over de kwaliteit en de omvang van de programma's. Ook de betrokkenheid en het enthousiasme van de medewerkers is onmiskenbaar aanwezig.

Vernieuwing

PB voert programma's consistent uit en werkt aan het verder ontwikkelen van bestaande programma's. Daarin zijn de evaluaties, de terugkoppelingen van de betrokken scholen, van belang. De organisatie is open en analytisch sterk, ook wat betreft zelfreflectie. PB kan met creatieve oplossingen snel reageren op veranderingen en is daardoor in staat in te spelen op de coronacrisis (met podcasts, online verdienmodellen e.d.). Het voorgenomen 24/7 steunpunt voor leraren is ambitieus, maar de organisatie heeft goed nagedacht over hoe dit tot stand moet komen. De commissie heeft er vertrouwen in dat PB over vier jaar weer belangrijke ontwikkelingen zal hebben gerealiseerd.

Publieks/deelnemersbereik en inbedding

Publieks/deelnemersbereik

PB kent de doelgroepen goed en de verschillende programma's passen bij de (beoogde) doelgroep. Wat de commissie betreft zou PB een landelijke organisatie voor leesbevordering

mogen worden die alle scholen bedient vanuit een opdracht van de overheid. Wat betreft belang en bereik zou opname in de landelijke Basis Infrastructuur verdiend zijn geweest.

Het bereik van de programma's van PB is groot. Het aantal deelnemers is gegroeid naar ruim 50.000; PB wil doorgroeien naar een bereik van 70.000 jongeren, grotendeels onderwijs volgend in het vmbo en havo/vwo. PB bedient een groot deel van het onderwijsveld: leerlingen en docenten van verschillende onderwijsniveaus door het hele land, lerarenopleidingen (Pabo), mediathecarissen. Een kracht van PB is dat docenten systematisch benaderd worden. De commissie juicht toe dat PB durft te streven naar een 100%-dekking in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Veel leerlingen in de onderbouw worden al bereikt en de ambitie is nu gesteld op 25% meer leerlingen.

PB wil met het programma Er was eens tweederde van de vmbo's in Rotterdam bereiken. Met Write Now! richt PB zich ook op de regio's buiten de Randstad. In Friesland worden nu ook gesprekken gevoerd met onderwijsinstellingen. Ook de website heeft een groot bereik.

Inbedding / Samenwerking met (onderwijs-)instellingen

PB is actief door het hele land en werkt zeer uitgebreid met diverse organisaties samen. Er zijn veel verschillende samenwerkingspartners die passen bij de verschillende programma's. In het projectplan geeft PB per programma aan welke samenwerkingsverbanden zijn aangegaan. Passionate Bulkboek heeft een goede relatie met scholen, een omvangrijk netwerk en grote expertise in het onderhouden van die relaties.

PB is nauw betrokken bij het aanleveren van inhoudelijk materiaal voor educatieve uitgeverijen en gaat zich inzetten om ook meer programma's en methoden in lesmateriaal te laten opnemen. PB is ook actief in onderzoek en kennisopbouw over literatuureducatie: zo is er een samenwerking met Erasmus Universiteit bij de leerstoel Letteren en Samenleving en werkt PB samen met docenten Nederlands bij het opstellen van de programma's.

Op landelijk niveau wordt samengewerkt met Stichting Lezen en De Schrijverscentrale bij o.a. De Dag van het Literatuuronderwijs en De Dag van de Literatuur. In opdracht van Stichting Lezen voert Passionate Bulkboek de Jonge Jury en De Inktaap uit. In gezamenlijk overleg wordt invulling gegeven aan deze projecten. Stichting Lezen continueert voor de komende periode deze opdrachten.

Bedrijfsvoering en organisatie

Bedrijfsvoering

Passionate Bulkboek heeft een sterke en unieke positie als literair-educatieve organisatie voor het voortgezet onderwijs. De organisatie heeft een groot landelijk bereik en weet daar ook veel eigen inkomsten uit te genereren.

Voor de komende beleidsperiode voorziet PB een groei van eigen inkomsten naar bijna € 300.000. Dat is ten opzicht van 2018 een forse groei in de eigen inkomsten, maar gezien de realistische plannen heeft de commissie er vertrouwen in dat PB deze ambitie kan verwezenlijken. De Dag van de Literatuur voor het onderwijs is vrijwel altijd uitverkocht en genereert veel inkomsten. De eigen inkomsten (gebaseerd op bijdragen van deelnemers en in de toekomst ook op coproducties) vormen 50% van het totale budget. PB heeft kortom een

solide begroting en dekkingsplan. Organisatie en financiën sluiten per project goed op elkaar aan.

Organisatie

Het is voor de commissie overduidelijk dat hier sprake is van een professionele organisatie die – ook inhoudelijk – is ingericht en afgestemd op de activiteiten die worden uitgevoerd. De continuïteit van de organisatie is gewaarborgd.

PB maakt werk van diversiteit. Daarnaast is PB een van de weinige organisaties die transparant is over jaarrekeningen en nevenfuncties van bestuursleden en die deze informatie deelt op hun website. De commissie waardeert deze transparantie, die voor de letterensector uitzonderlijk is. Een pluspunt vindt de commissie verder, dat in de begroting en jaarrekeningen per programma baten en inkomsten (en bereik) worden uitgesplitst. Dit geeft niet alleen inzicht, het zegt ook iets over de professionaliteit van de organisatie.

Codes

PB is in vergelijking met andere aanvragers opvallend ver in het concreet vormgeven van de verschillende codes. Wat betreft de governance is zowel bestuurlijk als organisatorisch (personeelsbeleid) alles goed geregeld en vastgelegd. Er is een functieboek en er zijn reglementen opgesteld. Bij de salariëring wordt de cao Maatschappelijke dienstverlening gevolgd; de naleving van de Fair Practice Code heeft geen extra financiële gevolgen, omdat de organisatie in alle opzichten al fair pay heeft doorgevoerd.

Wat betreft de Code Diversiteit & Inclusie heeft PB de nodige stappen ondernomen: bij de invulling van bestuurlijke vacatures is Binoq Atana ingeschakeld. Ook bij de samenstelling van het personeel is diversiteit een punt van aandacht. Medewerkers moeten zich betrokken voelen bij de programma's en doelgroepen. Wat betreft bereik zijn de doelgroepen divers samengesteld, waarbij met name in het vmbo en mbo ook aandacht is voor de sociaaleconomische achtergrond van de jongeren. Het aanbod wordt daarop afgestemd.

Advies

Passionate Bulkboek maakt met de aanvraag voor 2021-2024 en in het gesprek met de commissie een vitale en stabiele indruk. Passionate Bulkboek denkt op strategische wijze na over welke doelgroepen de organisatie wil bereiken en hoe dat kan worden gerealiseerd. Passionate Bulkboek beschrijft helder hoe de organisatie zich positioneert in het veld. Er is een groot bereik (met een realistische mogelijkheid voor verdere groei) en een goede balans tussen subsidies en inkomsten. De educatieve activiteiten zijn van hoge kwaliteit en sluiten goed op elkaar aan. Ook op het gebied van deskundigheidsbevordering van docenten en de ontwikkeling van (digitaal) lesmateriaal verricht Passionate Bulkboek uitstekend werk.

Tot slot: het verbaast de commissie dat de Rotterdamse Raad voor Cultuur, ook gezien het recente advies van de Raad van Cultuur en de Onderwijsraad over de noodzaak voor meer aandacht voor leesbevordering, de activiteiten van PB duidt als taalonderwijs en op grond daarvan het subsidiebedrag voor PB niet verhoogt. Taalonderwijs is echt iets anders dan aandacht voor het lezen van literatuur en creatief schrijven. Het belang van organisaties als PB voor het lezen en beleven van literatuur kan voor de commissie niet genoeg benadrukt worden.

De commissie adviseert het gevraagde bedrag van € 270.000 voor de periode 2021-2024 te verlenen.